

Taephota Imircigh, Deireadh an 19ú hAois go Lár an 20ú hAois

Insíonn an réad simplí seo dhá scéal faoi fhánaithe. Is taephota stáin é a bhfuil gob sádráilte ar thaobh amháin de agus tá poill ann i mballa inmheánach an chupáin chun scagaire a dhéanamh. Rinne seantincéir, Mike Maughan, é i dTuaim, Co. na Gaillimhe, agus bailíodh é sa bhliain 1961. Bhí an tUas. Maughan ag déileáil le hiarraidh a fuair sé chun soitheach a dhéanamh den chineál ar ghnách le daoine dá theaghlach a dhéanamh d'imircigh an naoú haois déag. Agus iad ag déanamh réidh leis an turas fada farraige go Meiriceá, agus ós rud é nach raibh siad sásta déanamh gan an tae a raibh an oiread sin ráchairte air i measc mhuintir na hÉireann, cheannódh imircigh na potaí saindeartha seo. Daoine de chuid an lucht siúil a dhéanadh iad i ré sular tháinig an focal 'tincéir' chun bheith ina théarma maslach. Tugann an scil atá le feiceáil i ndéanamh an réada le fios go raibh tuiscint mhaith ag na daoine den Lucht Siúil ar an margadh a bhí ann dá gcuid earraí.

Is díol suntais é gur fhorbair cultúr na ndaoine in Éirinn a chuid réad féin go sonrath i gcomhair na himirce. Le linn dheich mbliana an Ghorta Mhóir bhí scála na heisimirce ollmhór: 2.1 milliún duine. D'imigh líon níos mó daoine ó Éirinn le linn an 11 bhliain tar éis an ghorta mhóir ná mar a rinne amhlaidh le linn an 250 bliain roimhe sin. D'imigh cuid acu ar bord long ar thug Thomas D'Arcy McGee 'longa bais' orthu agus bhí cuid

mhór acu gioblach, stiúgtha, galrach. Shocraigh cuid mhór acu go buan sa Bhreatain, go háirithe i gcalafoirt amhail Learpholl; chuaigh thart ar 340,000 go Ceanada agus chuaigh 1.5 milliún go dtí na Stáit Aontaithe; chuaigh líonta daoine níos lú ná sin go dtí an Astráil, go dtí an Nua-Shéalainn agus go dtí an Afraic Theas. Fiú amháin tar éis an chéad rabharta imirceach a bhí gan dídean, lean Éireannaigh de bheith ag imeacht ina sluaite ní mar gheall ar an ocra ach mar gheall ar bhochtaineacht agus mar gheall ar mhealltacht an tsaoil i gceantair thionsclaíocha uirbeacha. Idir na blianta 1856 agus 1921, chuaigh idir 4.1 agus 4.5 milliún duine, idir aosaigh agus leanaí, ar imirce (léiríonn liostaí paisinéirí gur thaistil líon mór leanaí ina n-aonar). Rud suntasach ar leith, agus rud uathúil tríd is tríd, is ea go raibh líon na mban a chuaigh ar imirce chomh mór céanna le líon na bhfear - bhí an cailín aimsire Éireannach, agus an múinteoir scoile poiblí ina dhiaidh sin, chomh coitianta i saol Mheiriceá agus a bhí an naibhí nó an tábhairneoir Éireannach.

Ar leibhéal amháin, ba chuid de shaol na hEorpa iad na heispéiris seo: D'imigh 26 milliún Eorpach a n-áiteanna dúchais chun dul chuig an Domhan Nua idir na blianta 1840 agus 1900, agus bhí an imirce ina cuid shuntasach den saol i ngach tír seachas an Fhrainc. Ach cás ar leith ar fad a bhí ann maidir le hÉirinn - i dtaca leis an gcion den daonra a chuaigh ar imirce, i dtaca le marthanacht

na hollimirce, i dtaca le líon na mban a d'imigh agus i dtaca leis an ráta fillte an-íseal, fiú amháin ón mBreatain in aice láimhe. Sa deireadh, ba é a bhí san imirce ná ionchas nádúrtha seachas freagairt ar ghéarchéim. Scríobh tráchttaire comhaimseartha amháin go bhfoghlaímíonn leanaí le linn a n-óige gur saol i Meiriceá a bheadh i ndán dóibh; agus le linn dóibh fás aníos cuirtear an smaoineamh sin ina láthair mar ní a mbeifí ag súil leis. Go híorónta, tháinig imeacht ó Éirinn chun bheith ina cheann de na fíorchomharthaí ar fhéiniúlacht Éireannach. Iarradh ar Leopold Bloom, in Ulysses le James Joyce, sainmhíniú a thabhairt ar náisiún agus deir sé gurb é atá ann ná na daoine céanna ina gcónaí san áit chéanna. Nuair a chuimhníonn sé gurb Éireannach é (agus gur Giúdach é) deir sé nó ina gcónaí in áiteanna éagsúla. Is é atá sa rud íontach ná cé go raibh na hÉireannaigh scaipthe thart sna mór-ranna éagsúla choinnigh siad an mothúchán gurbh iad 'na daoine céanna' iad.'